

"הזרעים בְּדַמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ"

בא יבא בְּרִינָה"
בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

עלון מס' 708 שנה ט"ו העלון מוקדש לע"נ מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל - כ"ד כסלו - כ"ו כסלו תשפ"ה

999 תשפ"ה

המסך 999 תשפ"ה

המציאות מראה, כי אלו ואלו דברים אלוקים חיים, ולמעשה שניהם נתקבצו לפונדק אחד, שכן היוקר הולך ומאמיר בעקבות מעשי אנשים תאבי שלטון וממון, הרודפים כל העת אחר הכבוד המדומה, וכאשר נבואת חז"ל מתקיימת במלואה, לא נותר לנו אלא לצפות לביאתו של משיח צדקנו במהרה בימינו.

מערכת "ברינה יקצורו" מאחלת לכל בית ישראל שבת שלום וחנוכה שמח

מקץ - תוכן ענייני הפרשה

- א) יציאת יוסף מבית האסורים למלכות:
 - א. פרעה חולם שני חלומות (שבע פרות מלאות ורות ושבע שיבולים מלאות ושדופות קדים) ואין פותר אותם, אלא יוסף.
 - ב. פתרון החלומות ע"י יוסף: שֶׁבַע שנות שובע מתחילות, ואחריהן תבאנה שֶׁבַע שנות רעב, כמו-כן נרמז בחלומות, שצריך איש נבון וחכם לשמור את השפע לשעת הצורך, ופרעה ממנה את יוסף לכך. ומאסרו מגיע לקיצו.
 - ג. יוסף מתמנה למשנה למלך, ולובש מלבושי מלכות.
 - ד. יוסף נשא לאשה את אסנת ונולדו לו שני בנים: מנשה ואפרים (מא, מה-נב).
- ב) יוסף משביר (מוכר) בר ולחם לכל עם הארץ:
 - א. בְּשֶׁבַע שנות השָׁבַע, צובר יוסף ושומר (ע"י נס) את התבואה של כל ארץ מצרים.
 - ב. לאחר שעברו שֶׁבַע שנות השובע, מתחילות שנות הרעב בכל הארצות, ובמצרים היה לחם (מא, נג-ז).
 - ג. ירדת אחי יוסף מצרימה בשליחותו של יעקב לְשֹׁבֵר אוכל (מב).
- ג) יוסף מכיר את אָחיו והם לא הכירוהו:
 - א. יוסף טוען שהם מרגלים, דורש מאחיו להביא את בנימין כהוכחה לאמיתת דבריהם - שהם באו רק לצרכי מחיה, ולוקח את שמעון כערבון עד שיחזרו מארץ ישראל (מב, ז-כח).
 - ב. יוסף מצווה ממשרתו להניח באמתחות האחים אוכל כאשר יוכלו לשאת, וכן להניח שם את הכסף שהביאו כתשלום על האוכל. לאחר שיצאו האחים לדרך, הם מוצאים את הכסף ונבהלים.
 - ג. האחים חוזרים לכנען ומספרים ליעקב על הקורות אותם - יעקב מסרב לשלוח את בנימין - למרות הפצרות ראובן (מב, כט-לח).
 - ד. לאחר כשנה שהרעב כבד בארץ, מסכים יעקב לדברי יהודה שקיבל על עצמו לשמש כערב על בנימין, לשלוח אותו איתם (מג, א-ז).
 - ה. יוסף מקבל את אָחיו בכבוד ובמשתה יין ובאמצעות גביע הכסף שלו, "מגלה" את סדר לידתם (מג, יח-לד).
 - ו. יוסף שוב מצווה להניח באמתחותיהם את כספם, עם התבואה, ולהטמין באמתחת בנימין את גביע הכסף 'הפלאי'.
 - ז. האחים יוצאים לדרך - יוסף בא בעלילה עם האחים וטוען שבנימין גנב את גביע הכסף וחייב מיתה על כך.
 - ח. האחים חוזרים ליוסף, לבקש שבנימין ישוב עימם.

כתוב בפרשה (מ"ב, ו): "וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ..."

מובא בגמרא (גיטין נ"ז): מעשה בכפר סכניא, שהיה אחת מהעיירות שהיו לו לינאי המלך בהר המלך. במשך שנים רבות, ניתן היה לקנות באותו כפר 40 מידות של תבואה בדינר אחד, עד שביום מן הימים התייקר השער, ועמדו 39 מידות בדינר. יוקר של כ-2.5 אחוזים! כאשר במדינתנו קורה דבר כזה, על אתר מחפשים אשמים לתופעה. פעם זה היבואנים או היצואנים, ופעם זה רשתות השיווק הגדולות. אך לא כך חשבו אנשי כפר סכניא. הם לא חיפשו אשמים וכלל לא הביעו טענות על בעיות במדיניות הכלכלית של מועצת הכפר. חכמי הכפר קראו לאסיפה חשובה לכלל התושבים. באסיפה זו דרשו הם לעשות 'בדק הבית'. על כל אחד מהתושבים מוטל היה לומר אם ידוע לו על אחד מבני העיר שחטא באיזושהי עבירה שבגינה נוצר היוקר, וכשהענישו את החוטא על עונשו, תיכף חזר השער למקומו! בדרשות 'משמר הלוי' (דרשה כ"א) הובאו דברים שנשא רבי משה מרדכי הלוי שולזינגר זצ"ל בדרשתו: מובא בגמרא (בבא בתרא י:) שרב פפא עלה על הסולם, וכמעט שנפל ושבד את רגליו. אמר לו חייא בר רב מדפת: 'שמא עני בא לידך ולא פרנסתו?... ואמר על כך ה'סבא מקלם' זצ"ל: אם בן אדם עולה על סולם והסולם מתנדנד, יכולות להיות לכך סיבות רבות; יתכן שהסיבה היא מפני שהברגים לא מחוברים היטב, או שלא פתחו אותו מספיק, או ששטפו את הרצפה עם חומר מחליק. יכולות להיות עוד עשרות סיבות שגרמו לכך שהסולם עומר רעוע, אך חז"ל חשבו אחרת: אם הסולם רעוע, יש לכך רק סיבה אחת ויחידה, והיא החטא!

בכל מאורע שקורה - יש להתבונן על כך רק כשכר ועונש. אם הסולם מתנדנד, כנראה שהעלים עיניו מהצדקה, שעליו נאמר כאילו עובד עובד עובד כוכבים ומזלות. ואמר הרב שולזינגר זצ"ל: 'אותו מוסר השֶׁכֶּל לומדים אנו מבני סכניא. אם האמיר יוקר המחיה, אין זה אלא בגלל חטא שצריך לשוב עליו בתשובה'. אמנם חשוב להדגיש: איננו באים לטעון לזכותם של שר האוצר וכל יתר האשמים ב'חגיגת' עליית המחירים בתקופתנו, אין כל זכות ללמד זכות על המרעיב את בני התורה הלומדים תורה מתוך הדחק. אך חשוב לזכור, כי אין אדם נוקף אצבע אלא אם כן מכריזים עליו מהשמים. לא תמיד מבינים אנו למה ומדוע, ואין בכוחם של יצורי אנוש להחליט בגין איזו סיבה ארע הדבר, ההחלטה מסורה אך ורק לגדולי הדור, אך אין ספק כי יש סיבה לדבר, ועלינו מוטלת החובה לשוב בתשובה ולהתחזק באמונה תמימה כי ה' הוא הזן ומפרנס לכל. בגמרא (סוטה מט:) מובא שבעקבתא דמשיחא 'היוקר יאמיר' - יגדל, ע"י שסוחרים יפקיעו השערים.

כך מבאר המהרש"א את הגמרא. אולם ראוי לציין גם את פירוש התוספות יום טוב, כי 'יוקר' הוא לשון כבוד, ו'יאמיר' הוא לשון אהבה, כלומר שהכבוד יהיה נאהב ורבים ירדפו אחריו.

"וַיַּעַן רְאוּבֵן אֶתֶם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל תַּחַטְּאוּ בְּיָלֵד וְלֹא שְׁמַעְתֶּם..." (מ"ב, כ"ב) - **הזהירות לפגוע בזולת**

בשכונה של הרבי מליובאוויטש בברוקלין ניו-יורק היו זוג שהיו נשואים שנים רבות ולא זכו לילדים. הם כתבו לרבי כמה פעמים אך הרבי כאילו התעלם מהבקשה והם כמוהו היו מתוסכלים, ערב אחד הם זכו להתקבל לפגישה אישית בחדרו של הרבי. כנהוג, הם הגישו לרבי פתק עם כל הנושאים עליהם ביקשו להתברך, והרבי ברך אותם כמעט על הכול. מהנושא הכי בוער להם, שוב הרבי התעלם. האישה לא יכלה לשאת את זה יותר, פרצה בבכי, ואמרה "רבי, למה אנחנו לא מקבלים תשובה על הדבר הכי חשוב לנו, אנחנו מוכנים לעשות כל דבר שהרבי יגיד ובלבד שנזכה לילדים", פניו של הרבי הרצינו מאוד.

פתח הרבי ואמר להם: "אחד מכם פגע בעבר ביהודי, ועלבנו של הפגוע הוא שמוע מכם להתברך בפרי בטן!"

הם יצאו מהחדר, וניסו שניהם להיזכר במקרה בו אחד מהם העליב מישהו קשות. הם ישבו וחשבו במשך שעות ועד שפתאום הבעל נזכר ואמר "נראה לי שאני יודע על מה מדבר הרבי".

הוא סיפר לאשתו שכשהיה בישיבה בברוקלין, נערכה בקנדה חתונה של חבר. קבוצת תלמידים, נסעו באוטובוס לחתונה, בדרך חזרה. הנסיעה נמשכה על פני כל הלילה ובאופן טבעי כולם נרדמו.

אחד מהתלמידים, היה מאוד ירא שמים, לא ויתר גם באוטובוס על המנהג ליטול ידיים כשמתעוררים - סמוך למקום השינה, לשם כך הוא הכין ליד מקום הישיבה שלו ספל מים בתוך קערה, כדי שיוכל ליטול ידיים מיד כשמתעורר. הבעל, היה שובב לא קטן והחליט לעשות מעשה קונדס. מיד כשהבחור נרדם, הוא לקח את הקערה עם ספל המים והחביא אותם.

כשהאוטובוס עצר וכולם ירדו להתרעננות, התעורר גם אותו בחור ירא-שמים והופתע לגלות כי הקערה נעלמה לו. כחלק מיראת השמים שלו, הוא נמנע מדבר לפני שנוטל ידיים. והוא החל לנופף בידיו ולזעוק בקולי קולות "נו! נו!... החברה היו משועשעים מהמחזה, במיוחד גיבור הסיפור, שהעלים את הקערה עם המים. ולאחר דקות ארוכות הסכים להחזיר למקום את מה שלקח.

קל לשער כי ירא-השמים שהושם ללעג ולקלס נעלב עד עמקי נשמתו. ומיד לאחר שנטל את ידיו, אמר למי שהעלים לו את הקערה: "לא אסלח לך על מה שעשית לא בעולם הזה ולא בעולם הבא"!!!

לבעל ולאשה היה ברור שזה המקרה שהרבי מדבר עליו, הבעל מיד יצא לחפש את אותו אברך ירא-שמים, שהתגורר בשכונתו.

כאשר פגש אותו ושאל אם הוא זוכר את מה שעבר עליהם באותו לילה. "בוודאי שאני זוכר", הוא ענה ברורות, "אמרתי לך שלא אסלח לך עומד בדיבורי - לא אסלח לך!" ניכר כי למרות השנים הרבות שחלפו מאז הבחור עדיין פגוע מאוד.

הבעל סיפר לאיש שהוא מגיע אליו בשליחות הרבי. "רחם עליי ועל אשתי. עד היום לא זכינו להתברך בילדים", התחנן מעומק ליבו. כאשר שמע האיש שהרבי בתמונה הוא התרכך. ואמר "רק בגלל הרבי אני מוכן לסלוח". והנה, כעבור פחות משנה הפכו בני הזוג להורים מאושרים.

בפרשת השבוע אנחנו קוראים על האחים שכאשר יוסף לוקח את שמעון ומצווה עליהם להביא את בנימין האחים אומרים "אבל אַשְׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֲלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעֵנוּ עַל כֵּן בָּאָה אֲלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת" (מ"ב, כ"א), ואז ראוּבֵן אומר להם "הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל תַּחַטְּאוּ בְּיָלֵד וְלֹא שְׁמַעְתֶּם" (מ"ב, כ"ב).

השיחה הזו תמוהה מאוד שהרי כשהאחים מודים בטעותם מתחרטים על מכירת יוסף ומצדיקים עליהם את הדין היה ראוי ואנושי שראובן יעודד אותם וינחם אותם ובמקום זה הוא אומר להם "אמרתי לכם"??

מוסבר על כך בתורת החסידות שראובן כמי שהיה הראשון ששב בתשובה על חטאו רצה ללמד אותם איך עושים תשובה בצורה אמיתית, ולימד אותם שני דברים:

א. תשובה אמיתית צריכה לבוא ממקום שהאדם מתחרט באמת ומבין את חומרת מעשיו ולא בגלל הצרה שבאה עליו, אחי יוסף אמנם התוודו על חטאתם אבל אמרו "על כן בָּאָה אֲלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת" - כאילו שזו הסיבה לחרטה.

ב. האדם ששב בתשובה צריך להכיר בכך שהיה אשם בשעת החטא ולא לנסות לתרץ תירוצים שמורידים את חומרת הפשע, לכן ראוּבֵן הזכיר להם שבזמן החטא הוא אמר להם לא לעשות זאת והם לא שמעו ובזה יבינו שאכן היו אשמים ותשובתם תהיה באמת מכל הלב.

יהי רצון שנלמד מדברים אלו עד כמה חשוב לשמור על כבודו של הזולת, אם חלילה פגענו במישהו נדע לבקש סליחה מעומק הלב וכמובן נשתדל מלכתחילה לנהוג באהבה ואחוה, ובזכות החיזוק באהבת ישראל שלימה נזכה לגאולה אמיתית ושלמה שתבוא בקרוב ממש.

[עפ"י הרב נחמיה וילהלם]

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים..." (מא, א)

מובא במדרש רבה (פ"ט ג): ע"י שאמר יוסף לשר המשקים 'זכרתי' ו'הזכרתי', נתווספו לו שנתיים.

שאל רבי שמעון שקופ זצ"ל: מה היה קורה אם היה אומר רק 'זכרתי', כמה זמן היה יושב בבית הסוהר? בפשטות אומרים, אם על שאמר פעמיים נוספו לו שנתיים, על פעם אחת היתה נוספת לו שנה אחת. אבל רבי שמעון אמר, שיתכן שאם היה מבקש פעם אחת, היה זה בגדר חובת השתדלות המוטלת עליו, ולא היה נענש כלל (יחי ראוּבֵן). **סיפר רבי יוסף דינקלס זצ"ל:** בשנים שפרצו שריפות בעיירה ראדין וכילו את בתי העץ שבה, הציעו סוכני הביטוח לתושבי העיירה ביטוח נגד שריפות.

רבים מהתושבים נענו להצעותיהם, מאחר שבתי העץ, כאמור, עמדו תדיר בסכנת התפשטות אש במקרה של דליקה. כשהגיעו סוכני הביטוח אל ה'חפץ חיים' לשכנעו שיצטרף להסדר הביטוח, סירב להיענות להם כשהוא מנמק זאת: 'מדוע לתת למידת הדין לקטרג ביתר קלות? הרי אם נגזרה על האדם גזירה, מידת הרחמים מנסה לסנגר עליו ולהתחנן שהעונש הצפוי לבוא עליו - כבד מדי, אבל אם עושה 'ביטוח' לרכושו, מה תוכל מידת הרחמים לטעון? הרי מידת הדין תשיב לעומתה, שאדרבה, הוא לא יינזק מהדין הצפוי לו, שכן הוא עוד יקבל מהביטוח הכל... ומדוע לתת למדת הדין אפשרות לקטרג ביתר קלות?!'... [מאיר עיני ישראל]. כמובן אין כאן גדר או המלצה לא לעשות ביטוח.

"אין נבון וְחכם פּמוךְ" (מ"א, ל"ט) - הגעתו מברנוביץ' לאמריקה כדי לתפור שני כפתורים...

- סיפור

רבי אלחנן וסרמן זצ"ל היה נוסע מפעם לפעם לארה"ב כדי לאסוף כספים עבור ישיבתו שבברנוביץ'. בימים ההם הנסיעה הייתה קשה מאד, וצריך היה להיטלטל באניה במשך כמה שבועות. רבי אלחנן נאלץ לעזוב את תלמידיו האהובים עליו כנפשו ולהפסיק את אמירת השיעורים, והכל עשה למען אהבת תורה והחזקת ישיבתו הקדושה.

באחת מנסיעותיו לא הצליח בשליחותו, ואף לאחר מאמצים מרובים לא הצליח לאסוף די כסף כדי לשלם את חובותיה הגדולים של הישיבה. קודם שחזר לברנוביץ' אמרו לו מלווי שיש עוד עשיר בעיר המתפרנס ממלאכת החייטות, אך כגודל עשרו - כן גודל קמצנותו, ואינו נותן פרוטה אחת לצדקה... אך אין מה להפסיד, ורבי אלחנן החליט לעלות אליו. כשהגיע רבי אלחנן אל החייט העשיר שאלו הלה למבוקשו. רבי אלחנן השיב לו: 'באתי מברנוביץ' הרחוקה, מאחר ששני כפתורים בחליפתי התרופפו. שמעתי כי חייט מומחה הנך, והגעתי אליך לאמריקה כדי שתתקן לי את הכפתורים'. החייט הסתכל על רבי אלחנן במבט תמה, ואמר לו: 'אתה נראה כאדם חכם, בשביל שני כפתורים נסעת את כל הדרך הארוכה, עם כל הקושי הכרוך בזה? וכי בברנוביץ' אין חייטים?! והרי בסכום הכסף שהוצאת על הנסיעה - יכול היית לקנות כמה חליפות חדשות!...'

אך רבי אלחנן בשלו: 'חליפתי חשובה לי מאוד, והגעתי לכאן מברנוביץ' כדי שתתפור לי את שני הכפתורים...'. החייט התחיל לצעוק עליו: 'אתה אדם שפוי?! וכי בשביל דבר פעוט כזה מבזבזים זמן רב כל כך, טרחה אדירה וסכום כסף כה רב?? בשביל תפירת שני כפתורים?? אתה הוא השוטה הגדול שראיתי מעודי! כך צעק וצעק בסערת נפש גדולה.

כששמע רבי אלחנן שהחייט קלט את עומק הטיפשות שבדבר, אמר לו: 'אדוני היקר, השמע לאוזניך מה שאתה מוציא מפיך. אין טיפש גדול יותר ממי שמגיע מברנוביץ' לאמריקה עבור תיקון שני כפתורים. מה תענה לזעקת נשמתך שירדה מעולם עליון לעולם הזה, שהוא מרחק גדול הרבה יותר מהמרחק בין ברנוביץ' לאמריקה, כדי לתפור מלבושים ולהרוויח כמה גרגירי כסף!...'

החייט שתק, המום. המסר היה חד וברור. או-אז הוא פתח את לבו והעניק תרומה הגונה לישיבה, ומאז חזר למוטב.

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים..." (מ"א, א)

הקשה ה'אור החיים': הרי בגמרא (מגילה דף י) מבואר, שלשון 'ויהי' - לשון צער הוא. ותמוה: על מה הצער, והרי יוסף יצא מבית האסורים ונעשה למלך?...

ומבאר, כי זהו צער על ג' דברים: א. על הרעב הצפוי. ב. על תחילתה של גלות מצרים.

ג. על צערו של אותו צדיק שהתעכב בבית האסורים עוד שתי שנים של שר המשקים. שכן, במדרש רבה (פ"ט א) מבואר, שבשביל שאמר יוסף 'זכרתני' ו'הזכרתני' - נתווספו לו שתי שנות צער.

"וַיָּבֵא יְהוָה וְאָחִיו בֵּיתָהּ יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנוּ שֵׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אָרְצָה" (מ"ד, י"ד) - קולו של

יהודה במצרים נשמע בחברון

במדרש רבה (פצ"ג ז) מובא אודות קולו של יהודה, 'אמר רבי יוחנן בשעה שתפס יוסף הצדיק את בנימין כעס יהודה ושאג בקול גדול והלך קולו 400 פרסה, עד ששמע חושים בן דן, וקפץ מארץ כנען ובא אצל יהודה ושאגו שניהם, ובקשה ארץ מצרים ליהפך'. וכשכעס יהודה נשרו שיני גיבורי יוסף.

ובמדרש ילקוט שמעוני (איוב רמז תתצ"ז) מובא, מקול שאגתם נפלו שתי עיירות גדולות במצרים 'פיתום ורעמסס', (ולכן נגזר על בני לבנותם). והעיר שם בפירוש מהרז"ו (רבי זאב וולף איינהורן) שהמרחק בין אמצע מצרים לעיר חברון הוא כ-400 פרסה ואין קול בעולם שישמע יותר מעשר פרסה, וכל שכן חושים בן דן שהיה חרש, ולא יתכן ששמע קולו של יהודה בארץ כנען, לכן ביאר כוונת המדרש שהרגיש חושים בליבו בצערו של יהודה, ולא ששמע ממש באזניו.

אמנם במדרש (תנחומא בפרשת ויגש ה) על הפסוק 'וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו' (מ"ה, ד) משמע שקול יהודה נשמע בכל ארץ מצרים ממש. [אוצר פלאות התורה]

"וַיִּקְרָא פְּרַעֲהַ... וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֶסְנַת בַּת פּוֹטִי

פְּרַע פְּהֵן אֵן לְאִשָּׁה..." (מ"א, מ"ה)

מלשון המקרא משמע שפרעה נתן ליוסף את אסנת בת פוטיפרע לאשה, ויש להבין, למה לא נתן פוטיפרע את אסנת בתו ליוסף, ומדוע צריך פרעה לעשות זאת? והנה מצינו ב'דעת זקנים', שאסנת לא הייתה בתו של פוטיפרע, אלא בתה של דינה בת יעקב, ורק גדלה בבית פוטיפרע.

ואיך הגיעה לביתו? אומר המדרש: אסנת בת דינה נולדה משכם, ולקח יעקב טס של זהב וכתב עליו כל השתלשלות העניין, וכתב שהיא מזרע יעקב ותלה בצווארה, וזרק אותה בחומת מצרים, ופוטיפרע הלך לטייל שם, ושמע קול בכי של ילד, ושלח את עבדיו והביאו אותה אליו, וגדלה בביתו, כי אשתו הייתה עקרה, על כן גידלה אותה כבת.

ולמעשה ראו כולם שהיא לא מאחד הכושים שהיו שחורים ומכוערים. ועבדי פרעה כשראו אמרו כי ראויה היא לפרעה מלך מצרים. אמנם כשראו את טס הזהב תלוי בצווארה, החקוק שהיא בת יעקב אבינו, וכל אשר עשה שכם, ואת אשר ארע לו שהרגו אותו ורבים מבני עמו, היה פרעה נרתע מלקחת את דינה לאשתו, בפרט אחרי שלקה על שלקח את זקנתה שרה. על כן הזהיר פרעה את עמו לבל ייגעו בדינה לרעה, לכך על אף שגדלה בבית פוטיפרע, היתה תחת חסות פרעה, ופרעה הוא שנתן את אסנת ליוסף לאשה.

"וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֶסְנַת..." (מ"א, מ"ה)

בת דינה הייתה משכם, ותלה יעקב קמע בצווארה והשליכה והובאה למצרים ע"י נס, וגדלה בבית פוטיפר, וכשעבר יוסף בארץ מצרים יצאו כל הנשים לראות יופיו, וכל אחת זרקה לו חפץ או תכשיט, ולה לא היה מה לזרוק, וזרקה לו קמיע שהיה לה בצווארה, ועיין בו וראה שהיא מזרע יעקב, והלך ונשאה.

"להשכיחם תורתך" - כתבו על קרן השור

ידועים דברי חז"ל (בראשית רבה ב-ד) על הפסוק: "וְחִשְׁבְּנוּ עַל פְּנֵי תְהוֹמוֹתָם" - שהוא מתייחס למלכות יוון הרשעה שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיה, שאמרה להם: "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל".

ויש להבין מדוע בחרו היינו דווקא את קרן השור? מדוע לא לתלות פלקטים ענקיים ברחובות ועליהם לכתוב את דברי הכפירה? לא מתאים יותר לכתוב זאת בבתי כנסיות מעל גבי ארון הקודש?...

רבי לייב גורביץ זצ"ל אמר על כך רעיון מעניין: הזדמן לו לבקר במוזיאון, והוצגה שם קרן חלולה, כעין שופר, בתור כלי שתיה עתיק אשר שימש תינוקות לשתיה, מה שנקרא בימינו "בקבוק תינוק". בעבר היו יוצקים לתוך הקרן מצידה הרחב את החלב, והתינוק היה גומע ממנו דרך הפיה הצרה. באותו רגע - אמר רבי לייב - התבארה לי הסיבה לכך שהיוונים גזרו לכתוב על קרן השור דווקא. הם רצו שהילד היהודי, מיד עם לידתו, כשהוא נוטל לפיו את קרן השור כדי לגמוע ממנה את החלב - יראה מול עיניו את המלים: "אין לכם חלק באלוקי ישראל". היוונים ידעו מה רב כוח החינוך הנספג בלב ילדים קטנים והשפעתו לחיים, ולכן רצו שהילדים היהודים יגדלו על ברכי כפירה זו. מילות כפירה אלו נספגו בעצמותיהם עם לידתם. היוונים לא רצו להשמיד ולהרוג היהודים, אלא לטמאם ולנתקם מבורא עולם, מהתורה ומיהדותם. מסיבה זו נכנסו לבית המקדש וטימאו את כל השמנים. מאז ומעולם הייתה לי שאלה גדולה על היוונים: מדוע הם טרחו כל כך לפתוח כל פקק, לגעת בשמן, לטמא אותו, ושוב לסגור אותו? מדוע הם לא עשו מדורה אחת גדולה, ושרפו את כל השמן במהירות? התשובה היא: לַיּוּנִים לא היתה בעיה שליהודים יהיה שמן וידליקו בו את המנורה. הם רצו שהשמן יהיה טמא, וידליקו את המנורה בבית המקדש בשמן טמא...

כשעמדה מלכות יון הרשעה - מה רמוז

במספר שלוש

אנו חוגגים את נס חנוכה על הניצחון של "כהניך הקדושים" שנלחמו כנגד מלכות יון הרשעה. מעניינת היא ההשוואה שמצינו במדרש רבה (צ"ט ב), בין שבט לוי לבין הצד שכנגד - יוון! הדמיון הראשון הוא מספר האותיות שבכל אחד מהם: **לוי** - מכיל ג' אותיות, וכמו כן **יוון** - מכיל גם הוא ג' אותיות. דמיון נוסף הוא המספר 3 - לוי הוא השלישי בסדר השבטים, שכן לאחר ראובן ושמעון, מגיע לוי.

ומאיך, מלכות יון היא השלישית בסדר הגלויות, הלא הם: בבל, פרס, יון ואדום. ונדרשת כאן הבנה, וכי מה למדרשי חז"ל ולחידודי לשון?! בהכרח, יש כאן עומק עליו ננסה לעמוד.

והנה בספר 'להעיר להורות ולהשכיל' מבאר את עניין המלחמה שהיתה בין לוי ובין יון. שבט לוי עניינו קדושה, ובכך הוא מתייחד על שאר השבטים - שבט לוי הוא מקור הקדושה. וכנגדם, מלכות יון היא מלכות הטומאה!

וב'צרור המור' (ויצא קפ"ה) מבאר את מהותו של השם לוי: בשעה שילדה לאה את לוי, ראתה בנבואה כי הבן הזה יהיה קדוש לה', ועתיד להקריב קרבנות בבית המקדש. ומהו 'קרבן'? מלשון קירבה לה'. להתקרב לה' ולקרב את ישראל לאביהם שבשמים. דבר זה ידעה לאה, ולכן קראה לו לוי 'הַפֶּעַם וְלֵוָה אִישִׁי אֵלַי'. ונשים לב - 'איש' נאמר, ולא בעלי! הוא הקב"ה, שעליו נאמר 'אֵשׁ אֶכְלָה הוּא'. הרי לנו יסוד נפלא! מהותו של שבט לוי כשמו - שהקב"ה יתלווה לעם ישראל! ולמעשה שבט לוי אמון ומופקד על עבודת המקדש והקרבת הקורבנות, וממילא כל החיבור בין הקב"ה לעם ישראל נעשה ע"י שבט לוי. ועל אותה דבקות אמרו בזוהר (אחרי ע"ג): 'הקב"ה ישראל ואורייתא חד הוא'. וכל החיבור העצום הזה נעשה בבית המקדש, וע"י שבט לוי.

והנה, בתפילה אנו אומרים: "מסרת... וטמאים ביד טהורים" - כי כל מטרם של היוונים הרשעים היתה לטמא את עם ישראל, הלא הוא פך השמן הטהור, ולהרחיקם מאביהם שבשמים. וכיון שזו הייתה מטרתם, כתב הצ"ח - רבי יחזקאל לנדא (דרוש ל"ד) שאנטיוכוס הרשע מיקד את מלחמתו כנגד 'מקור הקדושה' בעם ישראל, הם משפחת הכהונה, ועיקר מטרתו היתה להכחיד את זרע הכהונה! וכיצד עשה זאת אנטיוכוס? מובא במדרש רבה (ב' ד) כשגזרו מלכות יון: 'כתבו לכם על קרן השור אין לנו חלק ונחלה באלוקי ישראל', והשאלה הנשאלת: מדוע לכתוב דווקא על קרן השור, מהו המיוחד בשור? מבאר הצ"ח: היוונים בחרו בשור, להזכיר את חטא העגל, כי חטא זה נעשה ע"י אהרן הכהן. לכן חשבו לעצמם היוונים הארורים, שברגע שיוזכר חטא העגל, יהיה קטרוג על זרע אהרן שממשיך כביכול את חטא העגל, וכותב דברי כפירה על ה' יתברך על קרן השור.

זה ממש כחטא העגל חדש! ולכן המשיכו באותו מהלך, ולכן היוונים שקצו את המזבח וטמאו השמנים, מאחר שהמנורה והמזבח הם כלי שרת העומדים לעבודת ה' בהיכל, ועבודה זו נעשית ע"י הכהנים ולפי זה יאירו דברי רש"י (דברים ל"ג, י"א), שמשה רבינו ברח את שבט לוי ביום פטירתו, ואמר: 'בְּרַךְ ה' חִילוּ וּפְעַל יְדֵי תַרְצָה, מִחֶץ מִתְּנִים קָמְיוּ וּמִשְׁנָאֵיו מִן יְקוּמוּן'. לפי שראו שעתידים בני חשמונאי להילחם כנגד יון. ובגלל שהיו מועטים נגד כמה רבבות, לכן אמר: 'בְּרַךְ ה' חִילוּ'. ושבט לוי ניצחו בזכות אותה ברכה. [תורת חסד]

**בברכת התורה
רון ברינה**

"לְאֲדָם מֵעַרְבֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל ודוק
מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית
נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג' בן שמחה
רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמעון: דליה בת חיים
גרה בת אהרן והרטה: כותון בת כביבה: אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן גילה.
זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אלירון בן אלנה
רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו
נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואת:
הרב מאיר יוסף בן רחל שליט"א
אהרון בן רוזה: משה בן רוזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
דוד בן גור: גול בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, וחסנה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקנה בת רינה: עדי בת מזל
מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה
אושר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים